

Aloite ilmastokestävän maankäytön kehittämiseen, seurantaan ja toimenpiteisiin

Lappeenrannan kaupunki on sitoutunut toimiin - ja monin kerroin palkittu sitoumuksistaan - joilla hillitään ilmastomuutosta. Tällä hetkellä ilmastotekojen seuranta ja toimet koskevat ennen kaikkea kasvihuonekaasupäästöjä, mutta jotta hiilineutraaliuteen päädytään, täytyy myös nielujen ja hiilivarastojen kehityksen suuntaa ja määrää hallita.

Kaavoituksella on merkittävä rooli nieluihin negatiivisesti vaikuttavan metsäkadon ehkäisemisessä. Kaavan myötä metsä voi muuttua pysyvästi parkkipaikaksi tai tontiksi, jonka alueelta metsä yleensä poistetaan kokonaisuudessaan kaupungin toimesta ennen tontin myyntiä.

Metsäkato vaikuttaa hiilitaseen lisäksi metsäluonnon monimuotoisuuteen ja kytkeytyvyyteen. Luontoarvohen heikentymistä voidaan kaavoituksessa pyrkiä hallitsemaan luontokartoitusten ja niihin liittyvien kaavamerkintöjen avulla. Toisin on hiilivaikutusten osalta — tällä hetkellä Lappeenrannan kaavoitusprosesseissa ei mitenkään arvioida kaavoituksen aiheuttamia suoria ja epäsuoria vaikutuksia hiilitaseisiin ja -varastoihin.

Suomen ympäristökeskus on kehittänyt tällaista suunnittelua varten avoimen HiiliKartta-sovelluksen, jonka avulla kaavoittajan on helppo tarkastella maankäytön suunnitelmien aiheuttamaa muutosta maaperän ja kasvillisuuden hiilivarastoon:
https://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus_kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/Kaavoittajan_karttatyokalu_HIILIKARTTA
<https://www.syke.fi/hiilikartta>

Ja itse sovellus:

<https://hiilikartta.avoin.org/>

Jos kaavoituksen myötä on mahdotonta välttää hiilivarastojen ja nieluvaikutusten heikkenemistä, voidaan poistuvia ekosysteemipalveluita (joihin myös hiilensidonta kuuluu) kompensoida. Ohjeistuksia kompensaation tekoon löytyy esimerkiksi Suomen ympäristökeskuksen materiaaleista:
<https://www.syke.fi/download/noname/%7B635377DA-4665-43AD-A318-D6E266E15394%7D/176738>

Samalla voidaan selvittää myös luontokadon kompensointia, josta löytyy tietoa esimerkiksi julkaisusta [Kunnat hidastamaan luontokatoa – Suosituksia luontohaittojen välttämiseksi, lieventämiseksi ja kompensoimiseksi kuntien maankäytössä](#).

Esimerkkinä kokonaisemmasta laskelmasta toimii Tampereella tehty selvitys "[Tampereen kaupungin hiili- ja luontojalanjälki](#)".

Esitämme, että Lappeenrannan kaupunki

- Integroi maankäytön aiheuttamien maaperän ja kasvillisuuden hiilivaraston muutosten hiililaskennan kaikkiin tuleviin kaavoituskohteisiinsa ja lisää nämä laskelmat systemaattiseksi osaksi kaavaselostuksia
- Pyrkii kaikessa kaavoituksessaan ensisijaisesti siihen, että nykyiset hiilivarastot säilyvät ja kasvavat tulevaisuudessa

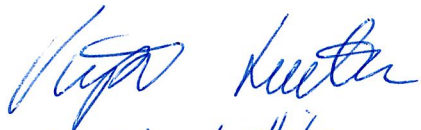
- Ottaa käyttöön pilotoinnin kautta ekologisen kompensaation aina, kun kaavoituksen myötä tapahtuu metsäkatoa, luontokatoa ja/tai hiilivarastojen sekä -sidonnan heikennystä.

Lisätietoa:

Ekosysteemipalvelut:

<https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/luonnon-monimuotoisuus/ekosysteemipalvelut>

Lappeenranta 8.4.2024

Virpi Junttila

Kimmo Klende

Tiina Mäkelä

Hanna Hämäläinen

CHRISTINA NENONEN